

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים

חופש המידע

ט' בכסלו תש"ע
26 בנובמבר 2009

לכבוד
מר איל קורן
התנועה לחופש המידע
רוטשילד 45
ראשון לציון 75266

הנדון: בקשה לקבלת מידע עפ"י חוק חופש המידע, התשנ"ח 1998

מאשרת קבלת פנייתך מיום 17/11/2009.

הפניה הועברה ליחידות המקצועיות במשרדנו לקבלת התייחסותם.

לכשנקבל תשובתם, נודיעכם.

בכבוד רב

יהודית שפיצר

ממונה על יישום חוק חופש המידע

ירושלים: רח' קפלן 2 מס' טלפון: 02-6752380/308 ת.ד. 915 מיקוד: 91012 פקס: 02-5635344

מדינת ישראל
משרד הפנים
המינהל לשלטון מקומי
חופש המידע

ירושלים: י"ג בכסלו התש"ע
30 בנובמבר 2009

ש.מ. 10322-2009

לכבוד
מר איל קורן
התנועה לחופש המידע
רח' רוטשילד 45
ראשון לציון 75266

שלום רב,

הנדון: תרגומים של מסמכים רשמיים
סימוכין: בקשתך מיום 19.11.09 בפקס

הנני מתכבדת להשיבך על פנייתך שבסמך כדלהלן:

מטה משרד הפנים איננו "מקבל קהל", במובן של כלל האוכלוסייה, והעבודה מתבצעת מול גורמים מוסדיים. לכן אין בידנו מסמכים המתורגמים למס' שפות.

עיקר הטפסים המתורגמים לשפות נוספות הם בתחום מינהל האוכלוסין, שעל כך תשיבך ישירות הגב' מלי דוידאן, ממונה על חוק חופש המידע של רשות מינהל האוכלוסין.

מצ"ב הנחיות שפורסמו בחוזרי המנכ"ל של משרד הפנים בנושא של תרגום מסמכים.

בכבוד רב,

זיוה שרבף
יחידת חופש המידע

י"ד בטבת התשס"ד
8 בינואר 2004

חוזר מס' 1/04

אל: ראשי העיריות
ראשי המועצות המקומיות
ראשי המועצות האזוריות

תוכן העניינים: מס' עמ'

2-4	1. הטלת ארנונה כללית בשנת 2004
5	2. רישוי צוברי גז המשרתים בניינים
5	3. נוהל הוראות לתכנון וניהול מגרשי ספורט
6	4. קביעת תנאי פרישה לעובדים שהתפטרו לצורך בחירות
6	5. דמי ניהול לעובדים המועסקים בפנסיה תקציבית
7	6. הקפאת קליטת עובדים חדשים בשנת 2004 בשלטון המקומי
8-10	7. מתן רשיון עסק לעסק שאינו עומד בדיני התכנון והבניה
11	8. שינוי תכניות של גורמים שעברו עבירות בניה
12	9. טיפול בחתולי רחוב
12-13	10. חובת הוספת כיתוב בערבית בשילוט עירוני
14	11. חלוקת כרטיסים לארועי תרבות וספורט
15-20	12. הרחבת חובת דווח על איכות המים ברשויות המקומיות
21-22	13. התובעים בועדות המחוזיות לתכנון ולבניה
	14. אישור התקשרות לפי סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (מכרזים
23	משותפים) חברות מנהלות להתחדשות עירונית – תיקון
	15. אישור התקשרות לפי סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (מכרזים
24-26	משותפים) – 64 / 2002
27	16. עדכון סכומים בענייני מכרזים
	17. שינויים במערך אכיפת איסור נהיגה ברכב בחוף הים – תיקונים לחוק
28-32	העבירות המנהליות
33	18. חוקי עזר – אגרת ביוב
34	19. אישור השר לעסקאות מקרקעין
34-37	20. מעמדו של היועץ המשפטי ברשות המקומית

(9). טיפול בחתולי רחוב

הרשויות המקומיות מתבקשות לנסות לפעול בנושא חתולי הרחוב בדרך הומנית של מניעת צער סבל והרג מיותר.

עיריית תל אביב – יפו וגם עיריות אחרות מפעילות זה מספר שנים מערכת של עיקור חתולי הרחוב. העירייה לוכדת את החתולים מעקרת אותם ומחזירה אותם למקומם.

בדרך זו נמנע הרג מיותר וגידול מבוקר של אוכלוסיית חתולים.

(10). חובת הוספת כיתוב בערבית בשילוט עירוני

מפורטת להלן פניית מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה בענין שבנדון ואבקשכם לפעול בהתאם.

1. "ביום 14.8.03 החליט בית המשפט העליון לדחות את העתירה בדנג"ץ 7260/02 עיריית רמלה נ' עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ואח'. לאור זאת, יש לפעול באופן מידי ליישום הוראות בג"ץ 4112/99, "עדאלה" - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' עירית ת"א-יפו, נשוא הדיון הנוסף, הקובע חובת הוספת כיתוב בערבית בכלל השילוט העירוני באופן מדורג.

2. בבג"ץ 4112/99 הנ"ל, פסק בית המשפט, כי בשילוט העירוני בערים המשיבות שבהן מיעוט ערבי ניכר ((6% מתושבי תל-אביב-יפו; 19% מתושבי רמלה; 22% מתושבי לוד ו- 13% מתושבי נצרת עילית) יש להוסיף, לצד הכיתוב העברי, גם כיתוב בערבית.

עיקר המחלוקת בין היועץ המשפטי לממשלה והערים המשיבות לבין העותרת, התמצתה בשאלה האם קיימת חובת הוספת כיתוב בערבית על השילוט ברחובות צדדיים בערים, וזאת לאחר שהערים המשיבות קיבלו את עמדת היועץ המשפטי לממשלה, לפיה יש להוסיף כיתוב בערבית בכל רחובות הראשיים וברחובות הצדדיים שבהם גרה אוכלוסייה ערבית, כאשר הוספת כיתוב ביתר חלקי העיר תהיה נתונה לשיקול דעתה של כל עירייה. מחלוקת נוספת נגעה למועדי הוספת הכיתוב.

3. במסגרת פסק הדין איזון הנשיא ברק בין התכליות השונות העומדות ביסוד סמכות העיריות להציב שילוט עירוני. ביסוד התכלית המיוחדת של הסמכות, עומד הצורך להגשים את אינטרס הציבור במתן שירות ראוי ובטוח. השילוט העירוני צריך להיות מוצב באופן שתושבי העיר יוכלו להתמצא בעיר וברחובותיה, לקבל מידע על השירותים העירוניים. ולהיות מוזהרים בפני סיכונים תעבורתיים ואחרים. תושב ערבי המבקש למצוא דרכו בעיר, ליהנות משירותיה או להשתתף באירוע (פרטי או ציבורי) המתקיים ברחוב צדדי, באיזור בו אין אוכלוסייה ערבית, זכאי לכך כי השילוט העירוני יאפשר לו להגיע למחוז חפצו. כמו כן, קיימות מספר תכליות כלליות שלאורן יש לפרש את הסמכות, ובהן מחד הזכות לשוויון, חופש הלשון וייחודה של השפה הערבית לעומת שפות מיעוט אחרות. שיקולים אלו תומכים בהוספת הכיתוב

מדינת ישראל
משרד הפנים

חוזר המנהל הכללי - מסי 2/2000

אל: ראשי העיריות
ראשי המועצות המקומיות
ראשי המועצות האזוריות

תוכן העניינים:

1. רענון נוהל קבלת עובדים במועצות המקומיות והאזוריות.
2. תכנית מתאר ארצית לתקשורת.
3. אישור התקשרות בחוזים על-פי חוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים) התשל"ב - 1972 (ביוב).
4. אישור התקשרות בחוזים על פי חוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים) התשל"ב - 1972 (ביצוע עבודות בשנת הכספים).
5. אישור התקשרות בחוזים על-פי חוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים) התשל"ב - 1972 (תכנון אולמות ספורט).
6. אישור התקשרות בחוזים על-פי חוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים) התשל"ב - 1972 (ביטוחים).
7. עדכון סכומים בענייני מכרזים עפ"י המדד שפורסם ביום 15/12/99.
8. עדכון לנוהל אשור ופרסום חוקי עזר
9. גזר-דין של בית הדין האזורי למשמעת.
10. תרגום מסמכים מהשפה הערבית.

תרגום מסמכים מהשפה הערבית

מצ"ב לעיונכם חוות דעת שנכתבה במשרדי היועץ המשפטי לממשלה, בעקבות פנייה שהגיעה לשכת היועץ המשפטי לממשלה, ועוררה את שאלת חוקיותה של הדרישה לצרף תרגום נוטריוני לעברית של מסמכים ותעודות רשמיות שהוצאו בשפה הערבית.

לחוות-דעת זו עשויות להיות השלכות בנושאים נוספים שבתחום אחריותכם. נבקשכם ליישמה.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

לשכת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
(ייעוץ)

תאריך: ה' תשרי, תש"ס
15 ספטמבר, 1999

תיקנו: 11-10/98

אל: היועץ המשפטי לממשלה

הנדון: תרגום מסמכים מהשפה הערבית
סמך: פנייתה של עו"ד ארנה כהן ליועץ המשפטי לממשלה מיום 3.6.99

1. הפניה שבסמך, אשר הועברה להתייחסותי, מעוררת את השאלה בדבר חוקיותה של הדרישה לצרף תרגום נוטריוני לעברית של מסמכים ותעודות רשמיות שהוצאו בשפה הערבית.
2. המדובר בענייננו באזרח המתבקש להמציא לעיריית נצרת עילית מסמך, המעיד על נישואיו וזאת לצורך קבלת פטור מארנונה. במקרה דנן, המסמך הונפק על-ידי בית הדין הכנסייתי של העדה היוונית אורתודוקסית בשפה הערבית בלבד, ועל-כן נדרש הפונה לצרף תרגום נוטריוני לשפה הערבית.
3. מבירור עם המחלקה לעדות נוצריות במשרד הדתות, עולה כי העדה היוונית-אורתודוקסית הינה עדה מוכרת המנויה בתוספת השניה לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1947-1922, כעדה המזרחית (אורתודוקסית).
- המדינה מכירה בתוקף הנישואין הנערכים על-ידי הכמרים של כנסיה זו, כפי שיש לציין, מוכרים גם תוקפם של נישואין הנערכים על-ידי כמרים מכנסיות שאינן מוכרות.
4. בית-הדין הכנסייתי של העדה משמש כ"רשות רושמת" המסדירה את הקידושין, מכוח פקודת הנישואין והגירושין (רישום) (להלן - הפקודה). פעולת הרשות הרושמת מוכרת על-ידי המדינה ומהווה אסמכתא לצורך רישומם של בני זוג כנשואים או כגרושים. יצוין כי לפי הפקודה אי רישום נישואין מהווה אף עבירה פלילית. הנה כי כן, בית הדין הכנסייתי אורתודוקסי מהווה רשות אשר המדינה מכירה בפעולותיה כמחייבות להוכחת הסטטוס האישי של בני עדתה לצורך רישומם במרשם האוכלוסין.
5. בית הדין ממלא את תעודת הנישואין על גבי טופס רשמי המונפק לו על-ידי המדינה בחמישה עותקים (מצ"ב עותק לדוגמא). שני עותקים ניתנים לבני הזוג, עותק אחד נשמר בבית-הדין ושני עותקים נשלחים למחלקה לעדות נוצריות במשרד הדתות. מחלקה זו שולחת עותק אחד למשרד הפנים לצורך הרישום במרשם האוכלוסין.
- התעודות נרשמות בשפה הערבית או בשפה האנגלית ולעתים גם בשפה העברית. מבירור עם משרד הפנים עולה כי פקידים הקוראים ערבית, המועסקים במשרד הפנים, הם המזינים נתונים אלה למחשב.
6. אם כן, המידע אודות נישואין וגירושין אמור להיות מצוי במרשם האוכלוסין, ולפיכך, לכאורה, יכולה היה העירייה להסתפק בהעתק מהרישום או הצגת ותצלום תעודת הזהות כאמצעי מספיק להוכחת הנישואין. בדרך זו היו יכולים להימנע קשיי השפה האמורים, שכן המידע במרשם הוא בשפה העברית. אולם, כעולה מסעיף 3 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה - 1965, פרט הרישום אודות המצב האישי במרשם האוכלוסין אינו מהווה ראייה לכאורה. לפיכך, עצם דרישת העירייה להצגת תעודת נישואין הינה סבירה.

7. לעומת זאת, על פני הדברים, אין סבירות רבה בדרישה של רשות אחת של המדינה לתרגום מסמך אשר הוצא על-ידי רשות אחרת, מה גם שמעמדה המיוחד של השפה הערבית כבר הוכר ונקבע הן בחקיקה והן בפסיקה (ראה סימן 82 לדבר המלך במועצתו, 1922; ע"א 105/92, ראם נ' עיריית נצרת עילית, פ"ד מז(5) 189). כמו כן, דרישת הרשות להצגת מסמכים רשמיים על-ידי האזרח לא נועד, בדרך-כלל, לשם בדיקת נכונותם, כי אם לצרכים מנהליים בלבד. הרשות מסתפקת בעצם הצגתם של המסמכים, שכן העובדה שהם נערכו על-ידי רשות אחרת של המדינה, מקימה חזקה שה נערכו כדין. אם כי, בענייננו, יצוין כי אין מדובר ברשות של המדינה ממש, אלא בגוף שפעולתו בתחום הנישואין והגירושין, הוכרה על-ידי לצורך רישום במרשם האוכלוסין (ראה הפקודה וכן סעיף 15 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה - 1965, המטיל חובה על הרשות הרושמת להעביר העתק המסמך המעיד על פעולתה תוך 14 יום מיום שנערכה).

8. הפנייה דנן מעוררת את עניין יעילות פעולתו של המינהל הציבורי, עניין יעילות פעולתו של המינהל הציבורי, עניין שקשה להפריז בחשיבותו במדינה המודרנית (ראה באופן כללי, אצל י' זמיר הסמכות המנהלית (תשנ"ו, כרך ב), בעמ' 673-689). אין ספק שרשויות שלטוניות רבות לא תוכלנה להתמודד עם מסמכים אשר יומצאו להן בשפה הערבית, אף אם מדובר במסמכים רשמיים או מעין רשמיים כמו תעודת הנישואין הנדונה, שכן אחוז ניכר מהעובדים ברשויות אלה אינו דובר או קורא את השפה הערבית.

9. בעניין אחר, לעניין שפתם של מסמכים רשמיים המוצאים על-ידי הממשלה גופה, נקבע בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה שכותרתה "שימוש בשפה הערבית" (21.556 מה - 1 במאי 1971), בין השאר, כי -

" 9. לעניין הטפסים (הכוונה לטפסים רשמיים של הממשלה - ג' ב'), הרי שיש למעט, ככל האפשר, בעריכת טפסים בערבית בלבד. מן הנכון שהודעה או טופס יישאו את הנוסח העברי והערבי גם יחד ומה גם שמבחינה מעשית, ספק בעינינו אם העובדים יוכלו לטפל כנאות בטפסים הכתובים ערבית בלבד. נראה לנו על-כן שיש לבכר הטפסים בהם הנוסח המודפס מראש מובא הן בעברית והן בערבית..."

בפסק הדין בע"א 105/92, ראם נ' עיריית נצרת עילית, פ"ד מז(5) 189, קבע השופט ד' לוי (בעמ' 216) לעניין פרסומים רשמיים כי -

"...יש מקום להבחנה בין פרסומים רשמיים של רשויות שלטוניות, שמתחייב לגביהם כי ייעשו בשפה העברית בהיותה שפה המדינה, ובמקרים המתאימים בתוספת הולמת של שפה אחרת לפי המקום והעניין, לבין פרסומים שאינם רשמיים ואירועים שבמהותם פרטיים הם, שאז אין לעמוד על כך שיעשו או שיתקיימו דווקא בשפה העברית."

חוזר מנכ"ל מספר 2/2000

10. נשאלת, אפוא, השאלה כיצד על הרשות - ובמקרה דנן, עיריית נצרת עילית, להתמודד עם מסמכים אשר הוכנו על-ידי בית דין כנסייתי בשפה הערבית והמוגשים לה לצורך הוכחת נישואין.
11. מובן שדרישת הרשות מהאזרח לצירוף תרגום נוטריוני של המסמך הרשמי מטילה עליו עלות מסוימת. במקרה דנן, בו מדובר בבקשה לקבלת הנחה מארנונה, שנועדה מעצם טיבה, להינתן לאוכלוסייה נזקקת (ראה סעיף 2 לתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), תשנ"ג 1993), הרי שהטלת מעמסה כלכלית נוספת על האזרח אינה נראית סבירה.
12. כפי שעולה מהאמור לעיל, הכלל באשר לרשויות שלטוניות הוא שמסמך רשמי לא יהא אך ורק בשפה הערבית. נראה שכלל זה ראוי שיחול גם במקרה בו בית דין כנסייתי מהווה רשות רשמית לצורך רישומם של נישואין וגירושין. עם זאת, כאשר הדבר נעשה כך והמסמך מוצא בערבית בלבד, אין זה ראוי שרשות שלטונית מסוימת - בענייננו, העירייה - תעמיס את ההוצאות בגין כך על האזרח הפונה לקבלת שירות.
13. לפיכך מוצע, על-מנת למנוע הישנותן של בעיות מעין אלו בעתיד, שהמחלקה לעדות נוצריות במשרד הדתות. תנחה את בתי הדין הכנסייתיים להשתדל ולהנפיק מסמכים דו-לשוניים, היינו גם בשפה העברית. מן הראוי שגופים אלו המוכרים על-ידי המדינה כבעלי סמכויות רשמיות ואשר מנפיקים תעודות לעניין נישואין וגירושין האמורות לשמש את האזרח לצרכים שונים, בין השאר להוכחת הסטטוס האישי שלו במגעיו עם השלטונות, ינפיקו תעודות דו-לשוניות. הבעיה על האזרח הפונה אלא עליה להתמודד עם המסמך הנדון בכוחותיה היא.

בברכה,

(-)

גלי בן-אור

עוזרת למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)

אני חוזר ומפנה את תשומת לבכם לאמור לעיל.

ב ב ר כ ה,

חוזר מנכ"ל מספר 2/2000

אביגדור מעוז